

Ričard Morgan

Slomljeni anđeli

Preveo
Goran Skrobonja

■ Laguna ■

Naslov originala

Richard Morgan

BROKEN ANGELS

Copyright © Richard Morgan 2003

All rights reserved.

First published by Gollanez, London

Translation copyright © 2014 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Ova je za Virdžiniju Kotineli –
compañeru

afileres, camas, sacapuntas

I DEO OŠTEĆENE STRANE

Rat je kao i svaka druga loša veza. Naravno da hoćete da se izvučete, ali po koju cenu? I možda još važnije, kad se jednom izvučete, hoće li vam iole biti bolje?

KVELKRIST FALKONER

Dnevnici iz pohoda

PRVO POGLAVLJE

Prvi put sam sreo Džena Šnajdera u orbitalnoj bolnici Protektorata trista kilometara iznad iscepanih oblaka Sankcije IV, kada me je sve živo bolelo. Tehnički, Protektorat uopšte nije trebalo da bude prisutan u sistemu Sankcije – ono što je preostalo od planetarne vlade glasno je insistiralo iz svojih bunkera da je posredi unutrašnja stvar, a lokalne korporacije su se prećutno saglasile da to privremeno podrže.

U skladu s tim, letelice Protektorata koje su se motale po sistemu još otkad je Džoša Kemp podigao svoj revolucionarni barjak u Indigo Sitiju promenile su kodove za prepoznavanje, pošto su ih praktično na duži rok zakupile različite zainteresovane korporacije, da bi onda bile ponovo pozajmljene vladi koja je ratovala kao deo fonda za lokalni razvoj – podobnog za poreski odbitak. One koje s neba nisu skinule Kempove neočekivano efikasne polovne bombe-grabljivice biće preprodane Protektoratu, pre isteka zakupa, a svi neto gubici ponovo će se odbiti od poreske osnovice. I svima ruke ostaju čiste. U međuvremenu, svi pripadnici višeg osoblja povređeni u borbi protiv Kempovih snaga uklonjeni su na bezbedno, i to je kod mene prevagnulo kada sam birao stranu. Činilo se da će to biti prljav rat.

Šatl nas je istovarilo pravo na palubu bolničkog hangara, upotrebivši uređaj koji je prilično ličio na masivni redenik za municiju kako bi izbacio desetine kapsula-nosila brzinom koja

je delovala nepristojno. Prodorno njištanje brodskih motora još mi je zamiralo u ušima dok smo zveckali i čangrljali preko krila i spuštali se na palubu, a kad su odškrinuli poklopac kapsule, vazduh u hangaru opržio mi je pluća hladnoćom nedavno ispražnjenog dubokog svemira. Sloj ledenih kristala istog trenu je prekrrio sve, uključujući i moje lice.

„Hej!“ Bio je to glas neke žene, oštar od stresa. „Boli li te nešto?“

Trepnuo sam kako bih izbacio malo leda iz očiju i spustio pogled na krvavu uniformu.

„Možeš triput da pogađaš“, zakrkljao sam.

„Bolničaru! Daj ovamo dozu endorfina i antivirusni preparat za opštu zaštitu.“ Ponovo se sagnula iznad mene i osetio sam kako mi prsti u rukavicama dodiruju glavu u istom trenu kada mi se hladna igla zabola u vrat. Bol je drastično popustio. „Jesi li bio na frontu kod Ivenfola?“

„Ne“, izustio sam slabašno. „Napad na Severni rub. Zašto, šta se dogodilo kod Ivenfola?“

„Neki posrani dileja upravo je naredio da se izvrši taktički nuklearni udar.“ Lekarkin glas cepteo je od hladnog besa. Njene ruke kretale su se po mom telu, procenjivale oštećenja. „Dakle, nema traume od radijacije. Šta je s hemijskim udarima?“

Malo sam nakrivio glavu prema reveru. „Merač izlaganja bi trebalo to da pokaže.“

„Nema ga“, odbrusi ona. „Kao ni dobrog dela tog ramena.“

„O.“ Tragao sam za rečima. „Mislim da sam čist. Zar ne možeš da skeniraš ćelije?“

„Ne ovde. Skeneri za celularni nivo ugrađeni su u palube stacionara. Možda dođemo i do toga kad ti napravimo mesta tamo gore.“ Nisam više osećao njene ruke na sebi. „Gde ti je bar-kod?“

„Leva slepoočnica.“

Neko je obrisao krv sa pomenutog mesta i osetio sam kako mi laser ovlaš prelazi preko lica. Jedna mašina je s odobravanjem zacvrkutala, pa su me ostavili na miru. Obrađenog.

Neko vreme sam samo ležao, dopustivši da me endorfinski stimulans liši i bola i svesti, sve to s ugladenom hitrinom batlera koji vam uzima šešir i kaput. Delić mog bića pitao se hoće li telo koje sam koristio moći da bude spaseno, ili će morati da me utoče u novu košuljicu. Znao sam da Karerin klin održava pregršt malih banaka za kloniranje svog takozvanog neophodnog osoblja, a kao jedan od samo pet bivših pripadnika Poslanstva koji su ratovali za Kareru, svakako sam se ubrajao u tu elitu. Nažalost, neophodnost je dvosekli mač. S jedne strane, zahvaljujući tome imate elitni medicinski tretman sve do potpune zame- ne tela, uključujući i nju. Loša strana je to što je jedina svrha takvog tretmana da vas hitne natrag u borbu čim to bude mogu- će. Standardnom planktonskom prašinaru čije je telo oštećeno toliko da se ne može popraviti samo izvuku moždano spremi- šte iz udobnog malog kućišta povrh kičmenog stuba i strpaju ga u posudu za skladištenje, gde verovatno ostane sve dok se rat ne završi. Nije to baš idealno kao izlaz, i uprkos tome što je Klin na glasu da vodi računa o svojim, nema zapravo nikakve garancije za utakanje u novu košuljicu, ali povremeno, u razu- larenom haosu proteklih nekoliko meseci, taj korak u uskladi- šteni zaborav činio se gotovo beskrajno poželjnim.

„Pukovniče. Hej, pukovniče.“

Nisam bio siguran da li sam ostao budan usled obuke iz Poslanstva, ili me je to gnjavatorski glas kraj mene vratio sve- sti. Sporo sam okrenuo glavu da vidim ko to tamo priča.

Izgleda da smo i dalje bili u hangaru. Kraj mene je na nosi- lima ležao mišićav mladić sa bujnom ukovrdžanom crnom kosom i lukavo inteligentnim licem koje nije mogao da prikrije čak ni omamljen izraz izazvan injekcijom endorfina. Imao je na sebi borbenu uniformu Klina poput moje, ali nije mu naročito dobro pristajala, a rupe u njoj kao da se nisu poklapale sa rupa- ma u njemu. Na njegovoj levoj slepoočnici, tamo gde je treba- lo da bude bar-kod, nalazila se zgodna opekotina od blastera.

„Ti to meni?“

„Da, ser.“ Pridigao se na lakat. Sigurno su mu dali mnogo manje nego meni. „Izgleda da smo naterali Kempa u bekstvo glavom bez obzira tamo dole, zar ne?“

„Zanimljivo mišljenje.“ Prizori 391. voda iskidanog u frontle oko mene načas mi se u kaskadi stušitiše kroz glavu. „Šta misliš, *kuda* bi on to mogao da beži? Mislim, ako se ima u vidu da je ovo njegova planeta.“

„Uh, mislio sam...“

„To ti ne bih savetovao, vojniče. Zar nisi čitao uslove svog služenja? Sad umukni i čuvaj dah. Trebaće ti.“

„Uh, da, ser.“ Malo je zijao, a sudeći po zvuku okretanja glava na okolnim nosilima, nije se jedini iznenadio kad je čuo da jedan oficir Karerinog klina tako govori. Sankcija IV, kako to biva sa većinom ratova, prilično je uskomešala duhove.

„Još nešto.“

„Pukovniče?“

„Ovo je uniforma poručnika. A u komandi Klina ne postoji čin pukovnika. Pokušaj to da upamtiš.“

Onda me zapljusnu neočekivan talas bola iz nekog unakaženog dela tela, izbegavši stisak endorfinskih izbacivača kraj vrata mog mozga, i počeo da histerično urla svoj izveštaj o oštećenjima svima voljnim da to slušaju. Osmeš koji sam prikucao sebi za lice istopio se na isti način na koji se sigurno istopila silueta grada na Ivenfolu, i ja sam najednom izgubio interesovanje za sve ostalo osim za urlanje.

Voda je lenjo pljuskala negde tik ispod mene kad sam se sledeći put probudio, i blago sunce mi je zagrevalo lice i ruke. Neko je sigurno uklonio ostatke moje borbene jakne iskidane od šrapnela i ostavio me u majici Klina bez rukava. Pomerio sam jednu ruku i vršcima prstiju pogladio drvene daske izlizane od

starosti, takođe tople. Šare od sunca poigravale su pod mojim očnim kopcima.

Nisam osećao bol.

Uspravio sam se, shvativši da se mesecima nisam osećao tako dobro. Bio sam opružen na malom doku jednostavne izrade koji se prostirao desetak metara iznad nečega nalik na fjord ili morski zaton. Niske, zaobljene planine opkoljavale su vodu s obe strane, a čupavi beli oblaci nezainteresovano su klizili na nebu. Dalje u zatonu, porodica morskih lavova izvirila je iznad vode i ozbiljno se zagledala u mene.

Telo mi je bilo ista ona afrokarijska borbena košuljica koju sam nosio za vreme napada na Severni rub, neoštećeno i bez ožiljaka.

Tako znači.

Koraci zastrugaše po daskama iza mene. Trgnuh glavom postrance, refleksno podigavši šake u zametak garda. Mnogo iza refleksa sinula mi je potvrдна pomisao da niko u stvarnom svetu ne bi mogao da se primakne toliko a da se ne aktivira osećaj moje košuljice za blisko prisustvo.

„Takeši Kovač“, reče uniformisana žena koja je stajala iznad mene, pravilno izgovorivši slovensko „č“ na kraju imena. „Dobro došli u spremište za oporavak.“

„Veoma lepo.“ Osovio sam se na noge, ne mareći za pruženju ruku. „Jesam li još u bolnici?“

Žena odmahnu glavom i ukloni dugu neobuzdanu kosu boje bakra sa uglastog lica. „Vaša košuljica je i dalje pod intenzivnom negom, ali svest vam je trenutno digitalno prebačena do Klinovog skladišta broj jedan, gde ćete ostati dok ne budete spremni za fizičko oživljavanje.“

Obazreo sam se i ponovo okrenuo lice uvis, prema suncu. Na Severnom rubu često pada kiša. „A gde se nalazi Klinovo skladište broj jedan? Ili je to strogo poverljivo?“

„Plašim se da jeste.“

„Kako sam samo pogodio?“

„S obzirom na to da ste imali posla s Protektoratom, nesumnjivo ste se upoznali sa...“

„Pustite to. Tek onako to kažem.“ Već mi je bilo prilično jasno gde se nalazi virtuelni format. Standardna praksa u situaciji planetarnog rata podrazumevala je da se hitne pregršt pritajenih stanica sa niskim albedom u ludačke elipsaste orbite što je moguće dalje u nadi da se neće naći na putu lokalnom vojnom saobraćaju. Tu su prilično dobri izgledi da vas niko nikad ne pronađe. Svemir je, kako to obično stoji u udžbenicima, prostran.

„Koja se stopa prenosa koristi za ovaj razgovor?“

„Ekvivalent stvarnog vremena“, reče žena odmah. „Premda mogu i da ubrzam, ako vam se tako više dopada.“

Pomisao na to da se moj nesumnjivo kratkotrajni oporavak ovde protegne s faktorom i do tri stotine puta bila je primamljiva, ali ako će me već odvući natrag borbama ubrzo u stvarnom vremenu, verovatno je bolje da ostanem fokusiran. Pored toga, nisam bio siguran da bi mi Komanda Klina dozvolila da se preterano izležavam. Nekoliko meseci pustinjačkog muvanja po ovako bogatim prirodnim lepotama obično umanjuje u čoveku žar prema učešću u pokoljima.

„Tu je smeštaj“, reče žena pokazavši, „koji možete da koristite. Molimo da tražite modifikacije ukoliko ih poželite.“

Pogledao sam za njenom rukom prema mestu gde je dvospratna građevina od stakla i drveta stajala ispod krovnih greda u stilu krila na dugoj šljunčanoj plaži.

„Lepo izgleda.“ Začeci pipaka seksualnog interesovanja zavrpoljili su se u meni. „Treba li vi to da budete moj interpersonalni ideal?“

Žena ponovo odmahnu glavom. „Ja sam uslužni konstrukt samog formata u Klinovom nadzoru sistema broj jedan, fizički

zasnovan na potpukovniku Luciji Mataran iz vrhovnog štaba Protektorata.“

„Sa tom frizurom? Ma vi se to šalite.“

„Imam mogućnosti da biram modifikacije. Želite li da za vas generišem interpersonalni ideal?“

Kao i ponuda za format s visokom stopom prenosa, bilo je to primamljivo. Ali posle šest nedelja provedenih u društvu razmetljivih komandosa Klina kadrih stići i uteći i na strašnom mestu postojati, više od svega sam želeo da neko vreme ostanem sam.

„Razmisliću o tome. Ima li još nešto?“

„Imate snimljene instrukcije od Ajzaka Karera. Želite li da vam budu uskladištene u kući?“

„Ne. Pustite to ovde. Pozvaću vas zatreba li mi još štogod.“

„Kako želite.“ Konstrukt nakrivi glavu i naglo iščeznu. Na mestu žene pojavi se iz senke muška figura u crnoj borbenoj uniformi Klina. Kratko ošišana crna kosa prošarana sedim vlasima, izabrano plemićko lice na kom su tamne oči i vremešne crte nekako bile istovremeno oštre i ispunjene razumevanjem, a ispod uniforme telo oficira koga visoki čin nije odvojio od bojišta. Ajzak Karera, odlikovani bivši kapetan vakuumskih komandosa i potonji osnivač najstrašnije plaćeničke formacije u Protektoratu. Primeran vojnik, zapovednik i taktičar. Povremeno, kada nije imao drugog izbora, sposoban političar.

„Zdravo, poručniče Kovaču. Žao mi je što je ovo samo snimak, ali posle Ivenfola našli smo se u gadnoj situaciji i nije bilo vremena za uspostavljanje linka. U medicinskom izveštaju stoji da se vaša košuljica može popraviti za desetak dana, pa u ovom slučaju nećemo pribeći mogućnosti korišćenja banke klonova. Želim da se što je moguće pre vratite na Severni rub, ali istina je da smo zahvaljujući otporu zasad tamo dovedeni u pat-poziciju, i oni mogu da prežive koju nedelju i bez vas. Uz ovaj snimak ide i standardno ažuriranje podataka, uključujući i gubitke pretrpljene prilikom poslednjeg napada. Voleo bih da pogledate to

dok ste u virtuelnom, te da uposlite tu vašu znamenitu intuiciju iz Poslanstva. Sam bog zna, trebaju nam tamo nove zamisli. Uopšte uzevši, osvajanje teritorija Ruba doneće nam jedan od devet glavnih ciljeva neophodnih da se ovaj sukob...”

Već sam se dao u pokret, pošao duž doka i potom uz padinu obale prema najbližim brežuljcima. Nebo iza njih bilo je puno oblaka, ali nedovoljno tamnih da bih očekivao oluju. Činilo mi se da ću imati sjajan pogled na čitav zaton ako se popnem dovoljno visoko.

Iza mene, Karerin glas se gubio u vetru pošto sam projekciju ostavio na doku, gde je izgovarala svoje reči praznom vazduhu i možda morskim lavovima, uz pretpostavku da oni nisu imali ništa bolje da rade nego da to slušaju.

DRUGO POGLAVLJE

Na kraju, zadržali su me nedelju dana.

Nisam bogzna šta propustio. Ispod mene, oblaci su ključali i iskidani hitali preko severne hemisfere Sankcije IV, zasipajući kišom muškarce i žene koji su se ispod njih ubijali. Konstrukt je redovno dolazio u posetu kući i izveštavao me o zanimljivijim pojedinostima. Kempovi saveznici sa drugih svetova pokušali su, bezuspešno, da probiju blokadu Protektorata, po cenu zadržavanja međuplanetarnih letelica. Roj maroder-bombi pametnijih od prosečnih probio se odnekud i uništio bojni brod Protektorata. Vladine snage u tropskim predelima sačuvala su svoje položaje, dok su na severoistoku Klin i druge plaćeničke jedinice izgubili teritoriju pred napadima Kempove elitne predsedničke garde. Ivenfol je i dalje tinjao.

Kao što rekoh, nisam mnogo toga propustio.

Kad sam se probudio u odaji za utakanje u košuljicu, zradio sam od glave do pete sjajem telesnog zdravlja. Uglavnom je to bilo izazvano hemijski; vojne bolnice su neposredno pre utakanja ubrizgavale u svoje oporavljene košuljice sve što su mogle za osećanje dobrobiti. To je njihov način da vam prirede žurku dobrodošlice prilikom povratka, i zahvaljujući tome čini vam se da biste *sami-samcijati* mogli da pobedite u ovom ratu, samo kad bi vas pustili na zloće. Očigledno, koristan efekt. Ali u meni je pored tog patriotskog koktela plivalo i jednostavno

zadovoljstvo zbog toga što sam netaknut i opremljen potpunim kompletom funkcionalnih udova i organa.

To jest, sve dok nisam razgovarao sa doktorkom.

„Izvukli smo vas ranije“, rekla mi je ona, a bes koji je ispoljila na palubi onog šatla sada je bio malo potisnutiji u njenom glasu. „Po naređenju iz komande Klina. Izgleda da nema vremena da se potpuno oporavite od svojih povreda.“

„Osećam se odlično.“

„Naravno. Napunili smo vas endorfinima. Kada dejstvo prođe, ustanovićete da vam je levo rame samo dve trećine funkcionalno. O i pluća su vam još oštećena. Ožiljci od gerlena dvadeset.“

Trepnuo sam. „Nisam znao da nas prskaju time.“

„Ne. To izgleda niko nije znao. Trijumf podmuklog napada, tako mi kažu.“ Odustala je od polunameštene grimase u koju je pokušala da iskrivi lice. Previše, previše umorna. „Najveći deo smo uklonili, prešli bioverom za ponovni rast kroz najočiglednije oblasti, i uništili sekundarne infekcije. Posle nekoliko meseci odmora, verovatno biste se potpuno oporavili. Ovako...“ Ona slegnu ramenima. „Gledajte da ne pušite. Bavite se lakim fizičkim vežbama. O, da mu jebem mater.“

Probao sam sa lakim fizičkim vežbama. Prošetao se aksijalnom bolničkom palubom. Na silu unosio vazduh u svoja spržena pluća. Zatezao i opuštao rame. Čitava paluba je bila krcata, ljudi poređani u pet vrsta radili su slične stvari. Neke od njih sam poznavao.

„Hej, poručniče!“

Toni Lemanako, čije je lice gotovo sasvim bilo pretvoreno u masku od iskidanog mesa istačkanu zelenim oznakama gde su bili usađeni biosi za ubrzani novi rast. Još se cerio, ali s leve strane mu se videlo isuviše zuba.

„Uspeli ste da se izvučete, poručniče! Svaka čast!“

Okrenuo se nalevo krug u masi.

„Hej, Edi. Kvok. Poručnik je uspeo.“

Kvok Juen Ji, sa obe očne duplje pune svetlonarandžastog inkubatorskog gela za tkiva. Spolja postavljena mikrokamera zavarena za njenu lobanju davala joj je u međuvremenu sliku. Šake su joj ponovo izrastale na skeletnim vlaknima od crnog ugljenika. Novo tkivo je izgledalo vlažno i sirovo.

„Poručniče. Mislili smo...”

„Poručniče Kovaču!”

Edi Munharto, uspravljen u mobilnom odelu dok su mu biosi odgajali desnu ruku i obe noge iz iskrzanih dronjaka koje je za sobom ostavio pametni šrapnel.

„Drago mi je što vas vidim, poručniče! Eto, svi smo na popravci. Trista devedeset prvi vod biće opet u stanju da praši po kempistima za par meseci, bez brige.”

Borbene košuljice Karerinog klina trenutno proizvode *Kumalo biosistemi*. Najsavremeniji *Kumalov* borbeni biotech ima nekoliko šarmantnih posebnih dodataka, među kojima se ističe sistem isključenja serotonina, što vam pojačava sposobnost za bezumno nasilje, te mrvica vučjeg gena koji vam dodaje brzinu i divljaštvo pored pojačane sklonosti prema lojalnosti čoporu, bolnoj kao suze koje naviru iz očiju. Dok sam gledao unakažene preživjele iz voda oko sebe, osetio sam bol u grlu.

„Čoveče, ala smo im zapapрили, jelda?” reče Munharto, zamahnuvši jedinim preostalim udom nalik na peraje. „Gledao sam juče vojne vesti.”

Kvokina mikrokamera se okrenu, uz jedva čujne zvuke hidraulike.

„Vodićete novi Trista devedeset prvi, ser?”

„Ja ne z...”

„Hej, Naki. Gde si, čoveče? Poručnik je tu.”

Posle toga sam se klonio aksijalne palube.

Šnajder me je pronašao sutradan, dok sam sedeo u oficirskom odeljenju za oporavak, pušio cigaretu i zurio kroz prozor. Glupo, ali kao što doktorka reče, *da mu jebem mater*. Nema mnogo smisla brinuti o sebi ako svakog trena meso može da vam bude otkinuto s kostiju letećim čelikom, ili nepopravljivo korodirano hemijskim sredstvima.

„Ah, poručniče Kovaču.“

Nisam ga istog trena prepoznao. Ljudska lica izgledaju mnogo drugačije kada ste ranjeni i napregnuti, a osim toga, obojica smo bili obliveni krvlju. Pogledao sam u njega preko cigarete, zapitavši se turobno je li to još neko izrešetan zahvaljujući meni, pa sad želi da me pohvali zbog dobro vođene bitke. Onda nešto u njegovom ponašanju okrenu prekidač i ja se setih utovarne rampe. Pomalo iznenađen što je on još na brodu, još više zbog toga što je uspeo da izblefira da ga puste ovamo, pokazao sam mu da sedne.

„Hvala. Ja sam, ah, Džen Šnajder.“ Pružio mi je ruku prema kojoj sam klimnuo glavom, a onda se poslužio mojim cigaretama sa stola. „Stvarno mi je drago što niste, ah, što niste...”

„Pusti to. Ja jesam.“

„Povreda, ah, povreda može da vam zbrlja, um, pamćenje.“ Nestrpljivo sam se promeškolio. „Zato sam pomešao činove i sve to, ah...”

„Vidi, Šnajderu, baš me briga.“ Duboko sam uvukao u pluća štetni dim i zakašljao se. „Jedino me je briga za to da preživim u ovom ratu dovoljno dugo da pronađem način da se iz njega izvučem. E sad, ako to ponoviš, narediću da te streljaju, ali inače me zdravo zabole za to šta radiš. Jasno?”

Klimnuo je glavom, ali u njegovom držanju je došlo do sup-tilne promene. Nervoza mu je bila svedena na krotko grickanje nokta na palcu, i posmatrao me je kao lešinar. Kad sam začu-
tao, izvukao je palac iz usta, osmehnuo se i potom ga zamenio

cigaretom. Gotovo neozbiljno, dunuo je dim prema prozoru broda i planeti koja se tamo videla.

„Baš tako“, reče on.

„Šta baš tako?“

Šnajder se zaverenički obazre, ali malobrojni preostali ranjenici u prostoriji bili su okupljeni na drugom kraju, gde su gledali latimersku holopornografiju. Ponovo se iscerio i nagnuo bliže.

„Baš ono što sam tražio. Neko sa trunkom zdravog razuma. Poručniče Kovaču, predložio bih vam nešto. Nešto što podrazumeva da se izvučete iz ovog rata, ne samo živi već i bogati, bogatiji nego što biste to mogli i da zamislite.“

„Mogu ja mnogo toga da zamislim, Šnajderu.“

On slegnu ramenima. „Kako god bilo. Onda, puno para. Zanima vas to?“

Razmislio sam o tome, pokušavši da prozrem šta se krije iza njegovih reči. „Ne ukoliko to podrazumeva promenu strane, ne. Nemam lično ništa protiv Džoue Kempa, ali mislim da će on izgubiti i...“

„Politika.“ Šnajder odmahnu rukom s nipodaštavanjem. „Nema ovo nikakve veze s politikom. Nema nikakve veze ni sa ratom, osim što su ratne okolnosti. Govorim o nečemu čvrstom. O proizvodu. O nečemu za šta bi svaka korporacija platila jednocifreni procenat godišnjeg profita kako bi se toga dočepala.“

Veoma sam sumnjao u to da postoji išta slično na zabačenom svetu kao što je Sankcija IV, i još sam više sumnjao u to da bi neko poput Šnajdera tome imao pristup. Ali opet, on je uspeo da se na kvarno ukrca na bojni brod koji je praktično pripadao Protektoratu i bude podvrgnut medicinskoj nezi za kojom – po procenama provladinih organizacija – pola miliona ljudi na površini uzaludno vapi. Možda tu i ima *nečega*, a u ovom trenutku bi vredelo saslušati *sve* što bi moglo da me odvede s ove blatnjave planete pre njenog definitivnog raspada.

Klimnuo sam glavom i ugasio cigaretu.

„U redu.“

„Pristajete?“

„Slušam“, rekao sam blago. „Hoću li pristati ili ne, zavisi od onoga što ću čuti.“

Šnajder uvuče obraze. „Nisam siguran da možemo nastaviti na osnovu toga, poručniče. Treba mi...“

„Trebam ti ja. To je očigledno, inače ne bismo ni razgovarali. E sad, da nastavimo dalje na osnovu toga, ili da pozovem bezbednjake Klina i prepustim njima da to iz tebe izvuku batinama?“

U napetoj tišini činilo se da Šnajderov kez krvari.

„Pa“, reče on konačno. „Vidim da sam vas pogrešno procenio. U podacima se ne pominje ovaj, ah, aspekt vašeg karaktera.“

„Svi podaci o meni koji su ti bili dostupni ne sadrže ni polovinu toga. Koliko da znaš, Šnajderu, poslednji put sam zvanično služio u Korpusu Poslanstva.“

Posmatrao sam kako on prima tu informaciju, upitavši se hoće li ga ona uplašiti. Pripadnici Poslanstva uživaju gotovo mitološki status širom Protektorata, i nisu čuveni po svojoj milosrdnoj prirodi. Ono što sam bio nije se krilo na Sankciji IV, ali obično nisam to pominjao sve dok me ne primoraju. Bila je to ona vrsta reputacije koja u najboljem slučaju dovodi do nervoznog muka kad god uđem u menzu, a u najgorem do bezumnih izazova omladinaca prvi put utočenih u košuljicu, sa više neurohemijskih sredstava i nakalemljenih mišića nego pameti. Karera mi je prigovorio posle treće smrti (sa netaknutim moždanim spremištem). Zapovednici obično zauzimaju dvosmislen stav u pogledu ubistva među potčinjenima. Takvo oduševljenje trebalo bi da čuvate za neprijatelje. Dogovoreno je da svi podaci o mojoj prošlosti u Poslanstvu budu zakopani duboko u informacionom jezgru Klina, kako bi me površna evidencija označila kao plaćenika od karijere koji je potekao iz marinaca Protektorata. Bio je to sasvim uobičajen obrazac.

Ali ako je moja prošlost iz Poslanstva iole uplašila Šnajdera, on to ničim nije pokazao. Ponovo se pogrbio napred, napreduvši lukavo lice u razmišljanju.

„Poslanstvo, a? Kada ste služili?“

„Pre izvesnog vremena. Zašto?“

„Bili ste na Ineninu?“

Žar na kraju njegove cigarete sijao je ispred mene. U jednom trenutku osetio sam da ću upasti u njega. Crvena svetlost se razmazala u zrake laserske vatre koja je rezala po ruševnim zidovima i blatu ispod njih, dok se Džimi de Soto otimao u mom naručju i umirao, urlajući zbog rana, a mostobran na Ineninu se raspadao oko nas.

Načas sam sklopio oči.

„Da, bio sam na Ineninu. Misliš li ti da mi pričaš o tom poslu s korporacijskim bogatstvom, ili ne?“

Šnajder kao da je jedva čekao da nekome to ispriča. Poslužio se još jednom mojom cigaretom i zavalio natrag u stolicu.

„Znate li da se na obali Severnog ruba, gore iza Saubervila, nalaze neka od najstarijih nalazišta marsovskih naseobina za koja zna ljudska arheologija?“

Tako znači. Uzdahnuo sam i prešao pogledom preko njegovog lica natrag prema Sankciji IV. Trebalo je da očekujem nešto tome nalik, ali nekako me je razočarao taj Džen Šnajder. Posle nekoliko kratkih minuta našeg poznanstva, pomislio sam da sam primetio tvrdo jezgro u njemu koje je izgledalo previše napregnuto za uobičajena sranja o izgubljenim civilizacijama i zakopanom tehno-blagu.

Prošlo je bezmalo petsto godina otkad smo natrapali na mauzolej marsovske civilizacije, a ljudi i dalje nisu u stanju da shvate da su predmeti koje su naši izumrli planetarni susedi ostavili unaokolo uglavnom ili daleko van našeg domašaja, ili upropašćeni. (Ili sasvim verovatno oboje, ali kako bismo pa to znali?) Praktično jedine korisne stvari koje smo uspeli da

pronađemo bile su astronavigacione mape čije su nam donekle shvatljive oznake omogućile da pošaljemo sopstvene kolonizatorske brodove na odredišta gde je bilo zagarantovano prisustvo terestroida.

Taj uspeh, uz raštrkane ruševine i predmete koje smo prošli na svetovima otkrivenim zahvaljujući kartama, doveo je do veoma različitih teorija, ideja i kultnih verovanja. Za vreme koje sam proveo leteći tamo-amo po Protektoratu, čuo sam većinu. Na nekim mestima paranoično blebeću o tome da je čitava stvar samo nameštaljka sa ciljem zataškavanja, koju su smislile UN kako bi prikrile činjenicu da su nam astronavigacione karte zapravo ostavili putnici kroz vreme iz naše sopstvene budućnosti. Onda je tu i pažljivo kultivisana religija oko vere u to da smo mi izgubljeni potomci Marsovaca, te da čekamo da budemo ponovo spojeni sa duhovima svojih predaka kada dosegneмо dovoljan stepen karmičkog prosvetljenja. Nekoliko naučnika drži se neodređeno optimističnih teorija po kojima je Mars zapravo bio samo daleka postaja, kolonija odsečena od matične kulture, dok je središte civilizacije i dalje tamo negde. Meni je lično omiljeno ono da su se Marsovci preselili na Zemlju i preobrazili se u delfine kako bi se oslobodili stega tehnološke civilizacije.

Na kraju se sve svodi na jedno te isto. Njih više nema, a mi samo sakupljamo njihove ostatke.

Šnajder se isceri. „Mislite da sam lud, zar ne? Da verujem u stvari iz dečjih holoa?“

„Tako nešto.“

„Da, pa samo vi mene lepo saslušajte.“ Pušio je uvlačeći dim kratko, brzo, tako da mu je izbijao iz usta dok je govorio. „Vidite, svi pretpostavljaju da su Marsovci bili nalik nama, ne fizički, već hoću da kažem kako pretpostavljamo da je njihova civilizacija imala iste kulturološke osnove kao mi.“

Kulturološke osnove? To nije zvučalo kao nešto što bi Šnajder rekao. To je od nekoga čuo. Moje interesovanje se malčice pojačalo.

„To znači da kad istražimo svet poput ovog i pronađemo naseobine, svi se upiške od sreće. Gradovi, zaključe. Udaljeniji smo gotovo dve svetlosne godine od glavnog Latimerovog sistema, što će reći da su tu dve ili tri nastanjive biosfere koje je potrebno malo doraditi, i svaka od njih sadrži najmanje pregršt ruševina, ali čim sonde stignu tamo i registruju ono što liči na gradove, svi prekinu sa svojim redovnim poslom i pohrle tamo.“

„Mislim da je to sa hrljenjem malo preterano.“

Brzinama manjim od brzine svetlosti čak i najnabudženijoj kolonizatorskoj barži potrebne su dobre tri godine da pređe jaz između Latimerovih binarnih sunaca do ove nemaštovito nazvane zvezde, mlađe sestre. U međuzvezdanom svemiru ništa se ne dešava brzo.

„Stvarno? Znae li koliko je trajalo? Od prijema podataka iz sonde preko hiperemisije, pa do uspostavljanja vlade Sankcije?“

Klimnuo sam glavom. Pošto sam bio lokalni vojni savetnik, dužnost mi je bila da znam takve činjenice. Zainteresovane korporacije su progurale papirologiju za Povelju Protektorata u roku od samo nekoliko sedmica. Ali to je bilo pre bezmalo sto godina, i kao da nije imalo mnogo veze s onim što je Šnajder sada morao da mi kaže. Pokazao sam mu da pređe na stvar.

„I tako su“, reče on, nagnuvši se napred i podigavši ruke kao da diriguje orkestrom, „stigli arheolozi. Isti sporazum kao i na svim drugim mestima; svojina zasnovana na tome ko prvi dođe do nalazišta, sa vladom kao brokerom među pronalazačima i korporacijskim kupcima.“

„Za proviziju.“

„Da, za proviziju. Pored prava na – citiram – eksproprijaciju uz prikladno obeštećenje za sve pronalazke za koje bude procenjeno da su od životnog značaja za interese Protektorata

i tako dalje i tako dalje – završen citat. Stvar je u tome što svaki pristojni arheolog koji želi da ubode pravo nalazište odlazi u naseobine, i tako su svi i uradili.“

„Otkud ti sve to znaš, Šnajderu? Ti nisi arheolog.“

On pruži levu ruku i zadignu rukav kako bi mi pokazao uvijenu krilatu zmiju, istetoviranu svetlucavom bojom ispod njegove kože. Krljušt zmije sijala je u odblescima sopstvenim svetlom, a krila su se malčice podizala i spuštala tako da se gotovo moglo čuti njihovo suvo lepetanje i struganje. Kroz zube zmije vijugao je zapis *Esnaf međuplanetarnih pilota Sankcije*, a čitav crtež bio je ovenčan rečima *Tle je za mrtvace*. Izgledalo je to gotovo novo.

Slegnuh ramenima. „Lepo urađeno. I?“

„Prevezao sam teret za grupu arheologa koji su radili na obali Dangreka severozapadno od Saubervila. Bili su to uglavnom grepci, osim...“

„Grepći?“

Šnajder trepnu. „Da. Šta s tim?“

„Ovo nije moja planeta“, rekoh strpljivo, „ja ovde samo ratujem. Šta su to grepći?“

„O. Znaite već, klinici.“ Mahnu, zbunjeno. „Tek završili Akademiju, krenuli da zagrebu po svom prvom nalazištu. Grepći.“

„Grepći. Jasno. I ko onda nije?“

„Šta?“, trepnu on ponovo.

„Ko nije bio grebac? Rekao si da su to *uglavnom bili grepći, osim*. Osim koga?“

Šnajder je izgledao kivno. Nije mu se dopadalo što sam ga prekinuo usred priče.

„Bilo je i nekoliko iskusnijih. Grepći moraju da prihvate šta god nađu na bilo kom nalazištu, ali uvek imate i pokojeg veterana koji se ne priklanja opštem mišljenju.“

„Ili se pojavi prekasno da bi prisvojio bolji teren.“

„Da.“ Iz nekog razloga, nije mu se dopala ni ta moja upadica. „Ponekad. Stvar je u tome da smo, da su oni, pronašli nešto.“

„Šta su pronašli?“

„Marsovski zvezdani brod.“ Šnajder ugasi cigaretu. „Netaknut.“

„Kojesta.“

„Jesmo, pronašli smo ga.“

Uzdahnuh ponovo. „Tražiš od mene da poverujem u to da ste iskopali ceo svemirski, ne, pardon, *zvezdani* brod, a vest o tome se nije nekako pronela? Niko ga nije video. Niko nije primetio da on leži tamo. Šta ste to uradili, prekrili ga kamuflažnim mehurom?“

Šnajder obližnu usne i isceri se. Najednom je ponovo uživao u svemu.

„Nisam rekao da smo ga iskopali, rekao sam da smo ga *pro-našli*. Kovaču, jebote, velik je kao asteroid i nalazi se na rubu sistema Sankcije, parkiran u stalnoj orbiti. Iskopali smo kapiju koja vodi do njega. Sistem za vezivanje broda.“

„Kapiju?“ Veoma tanano, osetio sam jezu koja mi se spustila niz kičmu dok sam postavljao pitanje. „Ti to govoriš o hipere-mitoru? Siguran si da su valjano pročitali tehnoglifove?“

„Kovaču, to je *kapija*.“ Šnajder je govorio kao da se obraća detetu. „Otvorili smo je. Vidi se ono što se nalazi sa druge strane. Liči na jeftine eksperijske specijalne efekte. Zvezdano polje koje potvrđuje da je reč o lokalnom svemiru. Trebalo je samo da prođemo tuda.“

„I uđete u brod?“ I protiv volje, bio sam fasciniran. Korpus Poslanstva uči vas kako se laže, kako se laže na poligrafu, kako se laže pod ekstremnim stresom, kako se laže u zavisnosti od onoga što nalažu okolnosti, sa potpunim ubeđenjem. Pripadnici Poslanstva lažu bolje nego ijedno drugo ljudsko biće u Protektoratu, prirodno ili poboljšano, i dok sam sada gledao u Šnajdera, znao sam da ne laže. Šta god mu se dogodilo, on je apsolutno verovao u to što je govorio.

„Ne.“ Odmahnuo je glavom. „Ne u brod, ne. Kapija je usmerena prema tački udaljenoj oko dva kilometra od trupa broda. Rotira na svaka četiri i po sata, sasvim blizu. Potrebno vam je svemirsko odelo.“

„Ili šatl.“ Klimnuh glavom prema tetovaži na njegovoj mišici. „Čime si to pilotirao?“

On iskrivi lice. „Govnjivim suborbitalom movaj. Jebote, velik je kao kuća. Nije mogao da prođe kroz prostor portala.“

„Šta?“ Zakašljao sam se od neočekivanog smeha zbog kog su me grudi zbolele. „Nije mogao da stane?“

„Da, samo se vi smejte“, reče Šnajder mrzovoljno. „Da nije bilo tog logističkog problemčića, ne bih sada bio usred ovog posranog rata. Bio bih u posebno skrojenoj košuljici u Latimer Sitiju. Imao bih klonove na ledu, daljinsko skladištenje, jebote, bio bih besmrtan, čoveče. Imao bih ceo program.“

„Niko nije imao svemirsko odelo?“

„A zašto bi?“ Šnajder raširi ruke. „Bio je to suborbital. Niko nije očekivao da napusti planetu. Zapravo, nikome nije bilo *dozvoljeno* da napusti planetu mimo interplanetarnog luka kod Lendfola. Sve pronađeno na licu mesta moralo se podvrgnuti Izvoznom karantinu. A to je bila još jedna stvar na koju niko nije bio baš spreman. Niste zaboravili na onu klauzulu o eksproprijaciji?“

„Nisam. Sve što se pronađe i proceni kao vitalno značajno za interese Protektorata. Nije vam se dopala pomisao na prikladno obeštećenje? Ili niste mislili da bi bilo prikladno?“

„Ma hajte, Kovaču. Koje bi to bilo prikladno obeštećenje za pronalazak poput ovog?“

Slegnuh ramenima. „Zavisi. U privatnom sektoru to veoma mnogo zavisi od toga s kim razgovarate. Metak kroz moždano spremište, možda.“

Šnajder mi se stegnuto osmehnu. „Mislite da ne bismo umeli da izađemo na kraj s korporacijama kad bismo pokušali to da prodamo?“

„Mislim da biste to uradili veoma loše. Da li biste to preživeli ili ne, zavisilo bi od onih s kojima poslužete.“

„I kome biste se vi onda obratili?“

Istresao sam novu cigaretu iz paklice, ostavivši to pitanje malo da visi pre nego što sam bilo šta rekao. „Ne raspravljamo ovde o tome, Šnajderu. Cene mojih konsultantskih usluga malo su izvan tvog domašaja. Ali kao partner, s druge strane, pa...“ I sâm sam se malo osmehnuo. „I dalje slušam. Šta se onda dogodilo?“

Šnajderov smeh je bio gorka eksplozija, dovoljno glasna da čak i zanesenu publiku holopornografije načas odvрати od drečavih i vazdušnom četkicom obrađenih tela koja su se uvijala u prirodnoj veličini trodimenzionalne reprodukcije na drugoj strani odeljenja.

„Šta se dogodilo?“ Ponovo je spustio glas i sačekao da se pogledi pohotnika vrate predstavi. „Šta se dogodilo? Dogodio se ovaj posrani rat, eto šta.“

TREĆE POGLAVLJE

O dnekud se čuo plač bebe.

Jedan dug trenutak visio sam o rukama sa izdignutog ruba otvora kako bih pustio da unutra prodre ekvatorijalna klima. Iz bolnice su me otpustili kao sposobnog za službu, ali pluća mi i dalje nisu funkcionisala onako kako sam želeo, i teško sam disao u vlagom zasićenom vazduhu.

„Ovde je vruće.“

Šnajder je isključio pogon šatla i pribio se uz moje rame. Pustio sam se kroz otvor kako bih mu omogućio da izađe i zaklonio oči pred sunčevim sjajem. Iz vazduha, koncentracioni logor je izgledao nevino kao većina uniformno projektovanih naselja, ali izbliza je ta jednoobrazna urednost posustajala pred naletom stvarnosti. Žurno naduvani stambeni mehuri pucali su od vrućine, a otpadne vode tekle su uličicama između njih. Smrad zapaljenog polimera čekao me je u slabom lahuru; polje za sletanje šatla bilo je prekriveno papirnim otpacima i plastikom oduvanom uz najbližu ogradu perimetra, i sada ih je energija pržila u fragmente. Iza ograde, robotski stražarski sistemi izbijali su iz spečene zemlje kao gvozdeni korov. Pospasno zujanje kondenzatora bilo je neprekidna zvučna pozadina za ljudske zvuke logoraša.

Mali odred lokalne milicije otromboljeno se dovukao za vodnikom koji me je donekle podsetio na mog oca u nekom od

njegovih boljih dana. Ugledali su uniforme Klina i naglo stali. Vodnik mi je nevoljno salutirao.

„Poručnik Takeši Kovač, Karerin klin“, rekoš brzo. „Ovo je desetar Šnajder. Došli smo po Tanju Vardani, jednu od vaših logorašica, radi isleđivanja.“

Vodnik se namršti. „Nisam obavešten o tome.“

„Sada vas obaveštavam o tome, vodniče.“

U ovakvim situacijama, uniforma je obično bila dovoljna. Širom Sankcije IV znalo se da su pripadnici Klina nezvanični specijalci Protektorata, pa su obično dobijali ono što su želeli. Čak su i druge plaćeničke formacije obično uzmicale kad bi došlo do sukoba oko rekvizicije. Ali vodniku kao da je nešto zapelo u grlu. Neko nejasno upamćeno klanjanje propisima, usađeno na paradnim pistama u vreme kad je sve to nešto značilo, pre nego što se rat razulario. To, ili možda samo prizor njegovih zemljaka i zemljakinja koje umiru od gladi u svojim stambenim mehurima.

„Morate mi pokazati nekakvo ovlašćenje.“

Pucnuo sam prstima Šnajderu i pružio ruku za odštampanim papirom. Nije bilo teško doći do toga. U planetarnim konfliktima poput ovog, Karera je svojim nižim oficirima dopuštao inicijativu za kakvu bi čak i komandant divizije Protektorata bio spreman da ubije. Niko me nije čak ni pitao šta će mi Vardanijeva. Nikoga nije bilo briga. Dosad je najteže bilo pribaviti šatl; to su mogli da iskoriste, a interplanetarni transporti bili su retki. Na kraju sam morao da ga pomoću uperenog pištolja oduzmem od jednog pukovnika redovnih snaga poljske bolnice za koju nam je neko rekao, jugoistočno od Suhinde. Na kraju će zbog toga biti izvesnih nevolja, ali opet, kao što je i sam Karera voleo da kaže, ovo je rat, a ne takmičenje u popularnosti.

„Je li to dovoljno, vodniče?“

Zagledao se u odštampano ovlašćenje kao da se nada da će se ispostaviti kako su oznake na njemu lažnjaci koji će moći da

se zgule. Premestio sam se s noge na nogu s nestrpljenjem koje nije bilo sasvim odglumljeno. Atmosfera u logoru bila je preteća, a ona beba je neprestano plakala negde, skrivena od pogleda. Poželeo sam da se čistim odatle.

Vodnik podiže pogled i pruži mi ovlašćenje. „Moraćete kod komandanta“, reče on drveno. „Svi ovi ljudi su pod nadzorom vlade.“

Pogledao sam levo i desno od njega, a zatim ponovo u njegovo lice.

„Dobro.“ Ostavio sam podrugljivi osmeh načas na licu, i njegove oči su se odvojile od mojih, spustivši pogled. „Hajdemo onda da porazgovaramo s komandantom. Desetare Šnajderu, ostanite ovde. Brzo će ovo.“

Komandantova kancelarija se nalazila u dvospratnoj montažnoj zgradi odvojenoj od ostatka logora dodatnim električnim ogradama. Manje stražarske jedinice čučale su povrh kondenzatorskih stubova nalik na kamene demone s početka milenijuma, a uniformisani regruti koji još nisu navršili dvadesetu stajali su kraj kapije i stezali u rukama prevelike plazma puške. Njihova mlada lica izgledala su izgrebano i odrano ispod borbenih šlemova načičkanih spravicama. Pojma nisam imao zbog čega su tamo stajali. Ili su robotske jedinice bile lažne, ili je logor bio ozbiljno pretrpan osobljem. Prošli smo tuda bez ijedne reči, popeli se stepeništem od lake legure koje je neko nemarno zalepio za bok montažne zgrade i vodnik je pozvonio pred vratima. Bezbednosna kamera iznad grede načas se raširila i vrata su se odškrinula. Stupio sam unutra, udahnuvši s olakšanjem veštački rashlađen vazduh.

Svetlost je u kancelariji uglavnom dopirala sa niza bezbednosnih monitora na suprotnom zidu. Kraj njih se nalazio radni sto od livene plastike na čijoj su jednoj strani dominirali jeftini holo sa uskladištenim podacima i tastatura. Ostatak površine bio je prekriven izuvijanim odštampanim listovima, markerima

i ostalim administrativnim otpacima. Ostavljene šolje za kafu uzdizale su se iz tog haosa kao rashladne kule u industrijskoj pustoši, a sa jednog mesta su tanki kablovi vijugali preko ploče i niz ruku figure klonule postrance iza stola.

„Komandante?“

Pomerio se pogled na nekoliko bezbednosnih monitora, i ja sam u treperavom svetlu ugledao blesak čelika duž ruke.

„O čemu se radi, vodniče?“

Glas je bio usporen i otupeo, nezainteresovan. Prišao sam u hladnu pomrčinu i čovek iza stola malo je podigao glavu. Razabrao sam jedno plavo fotoreceptorsko oko i krpež od protetičke legure koja mu se spuštala niz obraz i vrat do glomaznog levog ramena koje je ličilo na oklop svemirskog odela, ali nije to bilo. Najveći deo leve strane njegovog tela nestao je, a zamenile su ga uzglobljene servo jedinice od kuka do pazuha. Ruka je bila od izduženih čeličnih hidrauličnih sistema koji su se završavali crnom kandžom. Na ručnom zglobu i podlaktici bilo je pet-šest sjajnih srebrnih utičnica, a kablovi sa stola bili su utaknuti u jednu od njih. Kraj zauzete utičnice crvena lampica je lenjo pulsirala, paleći se i gasеći. Struja je tekla tamo.

Stao sam ispred stola i salutirao.

„Poručnik Takeši Kovač, Karerin klin“, rekao sam tiho.

„Tako znači.“ Komandant se s mukom uspravio na stolici. „Možda bi vam ovde prijalo malo više svetla, poručniče. Ja volim mrak, ali opet“, zakikotao se iza stisnutih usana, „imam oko za to. Sa vama to možda i nije slučaj.“

Zapipao je preko tastature i posle nekoliko pokušaja, glavne svetiljke su se upalile u uglovima prostorije. Fotoreceptor kao da je potamneo, dok se kraj njega krmeljivo ljudsko oko usredsredilo na mene. Ono što je od lica preostalo imalo je lepe crte i bilo bi lepo, ali dugo izlaganje žici lišilo je male mišiće koherentnih dolaznih električnih impulsa tako da mu je izraz bio oklembešen i glupav.

„Je li tako bolje?“ Lice je pokušalo da izvede nešto više nalik na zlobno keženje nego na osmeh. „Verujem da jeste; najzad, vi potičete sa Spoljnog sveta.“ Veliko početno slovo ironično je odjeknulo. Mahnuo je preko prostorije prema ekranima monitora. „Sveta daleko od ovih sićušnih očiju i svega što njihovi mali umovi mogu da sanjaju. Recite mi, poručniče, da li i dalje ratujemo zbog silovane, hoću reći izrovane, arheološki bogate i izrovane zemlje naše ljubljene planete?“

Pogled mi pade na priključak i pulsirajuću rubinsku lampicu, a onda se vrati njegovom licu.

„Voleo bih da mi posvetite svu svoju pažnju, komandante.“

U jednom dugom trenutku zurio je u mene, a onda mu se glava iskrenula naniže poput nečeg potpuno mehaničkog, kako bi pogledala u priključeni kabl.

„O“, šapnu on. „Ovo.“

On se naglo i s trzajem okrenu prema vodniku, koji je stajao odmah do vrata sa dvojicom pripadnika milicije.

„Napolje.“

Vodnik ga poslušao toliko hitro da sam pomislio kako uopšte i nije želeo da bude tu. Uniformisani pratioci izađoše za njim, a jedan od njih blago zatvori vrata za sobom. Kada su se zabravila, komandant klonu u stolicu i desnom rukom posegnu prema kablovskom interfejsu. Između usana mu se ote zvuk koji se mogao protumačiti kao uzdah ili kašalj, ili možda smeh. Sačekao sam da podigne pogled.

„Smanjio sam do kraja, uveravam vas“, reče on, mahnuvši prema lampici koja je i dalje treptala. „U ovom stadijumu verovatno ne bih ni preživao potpuno isključenje. Kad bih legao, verovatno nikada više ne bih ustao, pa zato boravim u ovome. U stolici. Neudobnost me budi. Periodično.“ Očigledno se naprezao. „Onda, ako smem da pitam, šta to Karerin klin želi od mene? Mi nemamo ništa vredno, znate. Medicinske zalihe su iscrpljene pre nekoliko meseci, a čak i hrana koju nam

šalju jedva dobaci do punog sledovanja. Za moje ljude, naravno; govorim o korpusu dobrih vojnika kojima ovde zapovedam. Naše stanovništvo dobija još manje.“ Ponovo mahnu, sada okrenut prema nizu monitora. „Naravno, mašine ne moraju da jedu. Dovoljne su same sebi, nisu zahtevne, i lišene su nezgodne empatije prema onome što čuvaju. Dobri su vojnici, svaka od njih. Kao što vidite, probao sam i sebe da pretvorim u jednu od njih, ali taj proces još nije daleko odmakao...”

„Nisam došao po vaše zalihe, komandante.“

„Ah, onda je posredi nekakva kazna, zar ne? Zar sam nečim prekršio nedavno donesena pravila u poretku koji određuje Kartel? Možda sam se pokazao nedostojnim ovog rata?“ Ta zamisao kao da ga je zabavljala. „Jeste li vi atentator? Ubica iz Klina?“

Odmahnuo sam glavom.

„Došao sam po jednu vašu logorašicu. Po Tanju Vardani.“

„A, da, arheološkinju.“

Čula mi se najednom malo izoštriše. Očutao sam i samo spustio odštampano ovlašćenje na sto ispred komandanta, a onda sačekao. On ga nespreno uze i nakrivi glavu u stranu pod preoštrim uglom, držeći papir podignut poput nekakve holoigračke koja mora da se osmotri odozdo. Činilo se da mrmlja nešto sebi u bradu.

„Postoji li tu neki problem, komandante?“, upitao sam tiho.

On spusti ruku i nasloni se na lakat, zamahavši ovlašćenjem ispred mene. Iznad papira u pokretu, njegovo ljudsko oko najednom je izgledalo bistrije.

„Šta će vam ona?“, upita on, jednako tiho. „Mala Tanja Grebac. Šta će ona Klinu?“

Zapitao sam se, dok me je iznenada prožimala ledena hladnoća, hoću li morati da ubijem tog čoveka. Ne bi to bilo teško, verovatno bih samo preduhitrio žicu za nekoliko meseci, ali ispred vrata su bili vodnik i pripadnici milicije. Goloruk nisam

imao velike šanse, a i dalje nisam znao parametre za koje su robotski stražari programirani. Sasuo sam led u svoj glas.

„To se, komandante, vas tiče još manje nego što se tiče mene. Dobio sam naređenje koje moram da izvršim, a sad ste ga doбили i vi. Držite li Vardanijevu u logoru ili ne?“

Ali on nije skrenuo pogled kao vodnik. Možda ga je gonilo nešto iz dubina zavisnosti, neka stegnuta gorčina koju je otkrio dok je bio priključen u sve tešnjoj orbiti oko sopstvenog jezgra. Ili je to možda bio preostali fragment granita od kog je nekad on bio sazdan. Nije nameravao da popusti.

Iza leđa, u pripremi, stegnuo sam i opustio šaku.

Najednom njegova uspravljena podlaktica pade preko stola kao kula srušena dinamitom, a odštampani list mu izlete iz prstiju. Moja ruka suknu i pribi papir uz ivicu stola pre nego što je stigao da padne. Komandant se oglasi tihim, suvim zvukom iz grla.

Načas smo obojica nemo gledali u ruku koja je držala papir, a onda komandant klonu natrag u svoju stolicu.

„Vodniče“, viknu on promuklo.

Vrata se otvoriše.

„Vodniče, dovedite Vardanijevu iz montažne zgrade broj osamnaest i odvedite je do poručnikovog šatla.“

Vodnik je salutirao i otišao, s olakšanjem zbog toga što je neko drugi doneo odluku, koje mu se na licu videlo jasno kao učinak droge.

„Hvala, komandante.“ I sâm sam mu salutirao, uzeo odštampano ovlašćenje sa stola i okrenuo se da pođem. Stigao sam gotovo do samih vrata kad je on ponovo progovorio.

„Popularna žena“, reče on.

Osvrnuh se prema njemu. „Šta?“

„Vardanijeva.“ Gledao me je sa sjajem u oku. „Niste prvi.“

„U čemu to nisam prvi?“

„Pre manje od tri meseca.“ Dok je govorio, pojačavao je struju u levoj ruci i lice mu se grčevito trzalo. „Imali smo mali napad. Kempiste. Savladali su mašine na perimetru i prodrli unutra, što je pokazatelj prilično visoke tehnologije ako se ima u vidu u kakvom su im stanju jedinice u ovim krajevima.“ Glava mu lenjo pade unazad na vrh naslona i on se oglasi dugim uzdahom. „Veoma visoke tehnologije. Kad se sve uzme u obzir. Došli su. Po nju.“

Sačekao sam da nastavi, ali glava mu se samo malo okrenula postrance. Oklevao sam. Dole, ispred zgrade, dva pripadnika milicije radoznalo su pogledala uvis prema meni. Vratio sam se do komandantovog stola i obujmio mu lice obema rukama. Ljudsko oko je bilo okrenuto tako da mu se videla beonjača, dok je dužica plutala uz gornji kapak nalik na balon koji lupka o plafon sobe u kojoj je proslava odavno već završena.

„Poručniče?“

Poziv se začuo spolja, sa stepeništa. Zurio sam još trenutak u lice davljenika. Disao je malaksalo kroz poluotvorene usne, i u kutku usana kao da mu se izvijao začetak osmeha. Na rubu mog vidokruha, rubinska lampica se palila i gasila.

„Poručniče?“

„Evo me.“ Pustio sam glavu da se svali i izašao na vrućinu, zatvorivši blago vrata za sobom.

Šnajder je sedeo na prednjem stajnom trapu kad sam se vratio, i zabavljao brojnu odrpanu decu mađioničarskim trikovima. Nekoliko uniformisanih ljudi posmatralo ga je izdaleka, iz hladovine najbližeg stambenog mehura. Podigao je načas pogled dok sam prilazio.

„Problem?“

„Ne. Oteraj tu decu.“

Šnajder podiže obrvu prema meni i dovrši trik bez naročite žurbe. Za kraj, izvuče malu plastičnu igračku sa memorisanjem oblika iza uva jednog deteta. Gledali su u neverici i tišini dok

je Šnajder pokazivao kako rade te figurice. Spljeskate ih, a onda oštro zviznete i gledate kako se poput amebe vraćaju u prvobitni oblik. Neka korporativna genetska laboratorija trebalo bi da smisli takve vojnike. Deca su gledala otvorenih usta. To je samo po sebi bilo nov trik. Lično, imao bih u detinjstvu noćne more zbog nečeg tako neuništivog, ali opet, koliko god moje detinjstvo bilo sumorno, bilo je pravi izlet u poređenju s ovim mestom.

„Ako misliš da je za njih dobro da pomisle kako nisu svi ljudi u uniformi zli, varaš se“, rekoh tiho.

Šnajder me pogleda radoznalo i glasno pljesnu rukama. „Gotovo, narode. Čistite se sad odavde. Hajde, predstava je završena.“

Deca su se polako udaljila, nevoljna da napuste tu malu oazu zabave i besplatnih poklona. Šnajder je prekrstio ruke dok ih je gledao kako odlaze, i nisam mogao da odgonetnem izraz na njegovom licu.

„Odakle ti te stvarčice?“

„Našao sam ih u spremištu. Nekoliko paketa pomoći za izbeglice. Pretpostavljam da bolnica kojoj smo maznuli ovaj brod nije imala neke vajde od njih.“

„Ne, tamo su sve izbeglice već pobili.“ Klimnuo sam glavom prema deci koja su se udaljavala i sada uzbuđeno ćeretala o svojim novim igračkama. „Milicija iz logora će im to verovatno konfiskovati čim odemo.“

Šnajder slegnu ramenima. „Znam. Ali već sam podelio čokoladu i analgetike. Šta nameravaš da uradiš?“

Bilo je to razborito pitanje, sa sijaset nerazboritih odgovora. Dok sam zurio u najbližeg pripadnika logorske milicije, razmatrao sam neke krvavije mogućnosti.

„Evo je“, reče Šnajder i pokaza rukom. Pogledao sam za njegovim pokretom i ugledao vodnika, još dvojicu uniformisanih i među njima vitku priliku sa rukama vezanim napred. Skupio sam oči spram sunca i neurohemijski pojačao vid.

Tanja Vardani je sigurno izgledala mnogo bolje u danima kad se bavila arheologijom. To telo dugih udova sigurno je bilo mesnatile, i nešto bi uradila sa tom tamnom kosom, možda bi je samo oprala i podigla. Teško da bi imala izbledele modrice ispod očiju, a možda bi se čak malčice osmehnula kad bi nas videla, običnim izvijanjem dugih, zakošenih usta kojim bi nas pozdravila.

Zanela se, posrnula, i jedan od njenih pratilaca morao je da je pridrži. Šnajder se trgao kraj mene, a onda se obuzdao.

„Tanja Vardani“, reče vodnik kruto, izvukavši belu plastičnu traku odštampanu s kraja na kraj bar-kodovima, i skener. „Pre nego što vam je prepustim, treba mi vaša identifikacija.“

Pokazao sam prstom prema kodu na mojoj slepoočnici i ravnodušno sačekao da mi crveno svetlo skenera oblije lice. Vodnik je pronašao parče plastične trake koje je predstavljalo Vardanijevu i okrenuo skener prema njemu. Šnajder je prišao i uzeo ženu za mišicu, povukavši je u šatl, naizgled žustro i nezainteresovano. Sama Vardanijeva je odigrala to bez ikakvog izraza na prebledelom licu. Dok sam se okretao da pođem za njima, vodnik mi je doviknuo glasom u kom je krutost najednom postala krta.

„Poručniče.“

„Da, šta je bilo?“ Ubacio sam u svoj ton sve veće nestrpljenje.

„Hoće li se ona vratiti?“

Okrenuo sam se na otvoru šatla i podigao obrvu u isti onaj pažljivo izvajani luk koji je Šnajder pokazao meni pre samo nekoliko minuta. Njega se to ni najmanje nije ticalo, i on je to znao.

„Ne, vodniče“, rekao sam, kao da se obraćam malom detetu. „Ona se neće vratiti. Vodimo je na isleđivanje. Slobodno zaboravite na nju.“

Zatvorio sam poklopac.

Ali dok je Šnajder podizao šatl, pogledao sam kroz prozor i video da on još stoji tamo, izložen udarima oluje našeg uzletanja.

Nije se potrudio čak ni da zaštiti lice od prašine.